

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology)

การศึกษาและวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลจึงกำหนดวิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการมีส่วนร่วมในการออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) การจัดทำกฎหมายต้นแบบ และการรับฟังความคิดเห็น (Hearing) โดยมีรายละเอียดของวิธีวิจัยแต่ละวิธี ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

การวิจัยเอกสารเป็นการวิเคราะห์กฎหมายและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า ได้แก่ แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน รูปแบบการจัดตั้ง กระบวนการบริหารจัดการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ และมาตรการที่นำมาใช้ในพื้นที่กันชน โดยเอกสารที่ รวบรวมเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งในระหว่างประเทศ ต่างประเทศและในประเทศไทย

1. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน ประกอบด้วย

1.1 หลักการ

- 1) หลักการพัฒนายั่งยืน
- 2) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.2 แนวคิด

- 1) แนวคิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2) แนวคิดการคุ้มครองสิทธิระบบนิเวศธรรมชาติแนวใหม่
- 3) แนวคิดการพัฒนาชนบท
- 4) แนวคิดพื้นที่กันชน
- 5) แนวคิดการจำกัดสิทธิของประชาชน

2. ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าของประเทศไทย

3. การจัดการพื้นที่ที่กั้นชนและกฎหมายต่างประเทศ

1) The United Nation & Conference on Human Environment (UNCHE),1972 (พ.ศ. 2515)

2) Buffer Zone Management Rules,2052 ,1996 (พ.ศ.2539) (Nepal)

3) Law on the System of Protected Territories ,1996, (พ .ศ .2539) (Georgia, U.S.A.)

4. กฎหมายไทย

1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

2) พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

3) ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

4) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

5) พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

6) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

7) พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562

8) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

9) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

10) พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.2562

11) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2562

5. แผน และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กั้นชน

1) แผนยุทธศาสตร์ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580

2) แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2560

3) แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

4) นโยบายป่าไม้แห่งชาติ พ.ศ. 2562

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสัมภาษณ์อย่างไม่มีแบบพิธีกับประชากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดตั้งพื้นที่กั้นชน รูปแบบการจัดการพื้นที่กั้นชน การบริหารจัดการพื้นที่กั้นชน มาตรการที่จะนำมาใช้ในพื้นที่กั้นชน เป็นเครื่องมือในการหาคำตอบว่า อะไรคือ แนวทางในการจัดตั้งพื้นที่กั้น

ชน รูปแบบการจัดการพื้นที่กันชน การบริหารจัดการพื้นที่กันชน มาตรการที่จะนำมาใช้ในพื้นที่กันชน ซึ่งมีรายละเอียดต่างๆดังต่อไปนี้

1. ประชากรสัมภพณ

ในการวิจัยนี้ มีประชากรสัมภพณ จำนวน 7 ท่าน ประกอบด้วย

- 1) อดีตเลขาธิการสำนักงานปฏิรูปที่ทํากิน เพื่อการเกษตร จำนวน 1 ท่าน
- 2) ผู้อํานวยการส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้ 1 ท่าน
- 3) ผู้อํานวยการสำนักกฎหมาย กรมป่าไม้ 1 ท่าน
- 4) ผู้อํานวยการศูนย์ป่าไม้จังหวัด กรมป่าไม้ 1 ท่าน
- 5) ผู้อํานวยการส่วนแผนการป้องกันพื้นที่อนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ

สัตว์ป่า และพันธ์พืช 1 ท่าน

6) ธารักษ์จังหวัด 1 ท่าน

7) นิตกรปฏิบัติกร สำนักงานปฏิรูปที่ทํากินเพื่อเกษตรกรรม 1 ท่าน

2. ประเด็นสัมภพณ

เป็นการสัมภพณเชิงลึกเชิงสนทนาระหว่างประชากรสัมภพณกับผู้วิจัยตามประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า โดยกำหนดประเด็นและมอบให้ประชากรสัมภพณเป็นการล่วงหน้า แยกเป็นประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

- 1) ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และผลกระทบ
- 2) เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นใช้วิธีการใดในการแก้ไขปัญหา
- 3) ความสำคัญของพื้นที่ป่าไม้
- 4) ความคิดเห็นต่อการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 5) แนวคิดในการให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่กันชน
- 6) รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกับการจัดการพื้นที่กันชน
- 7) ปัญหาและข้อจำกัดของอำนาจและหน้าที่ขององค์กรในการจัดการ

ดูแลรักษาที่พื้นที่กันชน

8) มาตรการที่เหมาะสมสำหรับการจัดการพื้นที่กันชนสำหรับประเทศไทย

9) ความคิดเห็นต่อการจัดทำกฎหมายต้นแบบในการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์พื้นที่ป่า และหากจะจัดทำกฎหมายต้นแบบควรมีโครงสร้างและเนื้อหาของกฎหมายประกอบด้วยด้านใดบ้าง

10) จากประสบการณ์มีตัวอย่างประเทศใดที่มีการจัดการพื้นที่กันชนที่น่าจะใช้เป็นแบบอย่างที่เหมาะสม

11) ข้อเสนอแนะหรือข้อแนะนำอื่นๆที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำกฎหมายฉบับว่าด้วยพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า

3. การมีส่วนร่วมออกแบบ – ร่วมออกแบบ (Participatory Design , Co-design)

การวิจัยนี้ที่วัตถุประสงค์ที่จะจัดทำกฎหมายฉบับว่าด้วยการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า ซึ่งวิธีการจัดทำเป็นกฎหมายที่ดีนั้นสมควรที่จะให้ผู้มีส่วนได้เสียในการมีส่วนร่วมออกแบบกฎหมายในฐานะที่จะเป็นผู้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายโดยตรง ทั้งนี้เพื่อจะทำให้ได้ตัวต้นแบบกฎหมายที่มีได้มาจากผู้วิจัยเท่านั้น ดังนั้นการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) ในบริบทของการวิจัยทางกฎหมาย คือ การที่ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับกฎหมายฉบับนั้นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบสาระสำคัญของบทบัญญัติกฎหมาย ที่เห็นว่าควรจะให้บัญญัติไว้ในกฎหมาย ซึ่งวิธีการนี้เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีการนำไปใช้เป็นวิธีวิทยาการวิจัยที่มุ่งต่อการจัดทำเป็นต้นแบบ หรือรูปแบบ (Model) จากการวิจัย สำหรับการวิจัยนี้ได้นำเอาแนวคิดการวิจัยจาก สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ, 2558, หน้า 79 ที่กล่าวว่า การวิจัยหรือดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดยผู้วิจัยมีหน้าที่ในการนำเอาคำตอบจากการใช้วิธีวิจัยนี้ไปวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ และวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการวิจัยด้วยวิธีการต่างๆตาม ที่กำหนดไว้ ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้สำหรับการจัดทำกฎหมายให้เป็นกฎหมายที่เหมาะสมต่อการบังคับใช้ ทั้งนี้เพราะกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดในการบังคับใช้และการปฏิบัติตามเพราะกฎหมายมักมุ่งเน้นไปสู่การบังคับและมีกำหนดโทษที่จะทำให้มีการยอมทำตามเพราะกลัวการถูกลงโทษจึงส่งผลให้มีการพยายามหลีกเลี่ยงกฎหมายเป็นประโยชน์ในแง่ของการตีความ กฎหมายที่ดีจึงควรจะคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่จะทำให้สามารถใช้บังคับได้จริง ด้วยเหตุนี้ การจัดทำกฎหมายต้นแบบของการวิจัยนี้จึงนำเอาวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) มาใช้โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง

ประชากรผู้มีส่วนได้เสียแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเฉพาะ และกลุ่มผสม ดังนั้นประชาชนที่จะอยู่ในแต่ละกลุ่มจึงประกอบด้วย

ประชากรกลุ่มเฉพาะ มี 4 กลุ่ม รวม 16 คน คือ

- 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ห้องที่และเจ้าหน้าที่ห้องถิ่น จำนวน 4 คน
- 2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน จำนวน 4 คน
- 3) กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย จำนวน 4 คน
- 4) กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน จำนวน 4 คน

กลุ่มประชากรเฉพาะมี 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและความต้องการที่จะให้มีในกฎหมายต้นแบบในการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์พื้นที่ป่า ตามแต่ประสบการณ์ที่มีอยู่แต่จะเป็นความตัวแบบที่มาจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเดียวกัน ดังนั้นต้นแบบที่จะได้จึงมาจากผู้มีส่วนได้เสียทั้ง 4 กลุ่มเฉพาะซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้

กลุ่มประชากรผสม มี 4 กลุ่ม เป็นการแยกประชากรกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มมารวมกันเป็นกลุ่มผสม ดังนั้นกลุ่มผสมจึงมีประชากรจาก กลุ่มเจ้าหน้าที่ห้องที่และเจ้าหน้าที่ห้องถิ่น กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน โดยมีหลักการและเหตุผลของการมีกลุ่มผสม คือ การให้ผู้มีส่วนได้เสียที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมาร่วมอภิปรายตามความคิดเห็นของแต่ละฝ่ายซึ่งอาจสอดคล้องกันหรือแตกต่างกันก็ได้ แต่ในแต่ละกลุ่มจะต้องมีข้อสรุปของกลุ่ม

2. ขั้นตอนในการดำเนินการมีดังนี้

ผู้วิจัยเตรียมความพร้อม ด้วยการกำหนดประชากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการจัดการที่สาธารณประโยชน์ในแต่ละส่วนงาน และมีหนังสือเชิญประชากรให้เข้ามีส่วนร่วมออกแบบ สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกแบบประกอบด้วย กระดาษสำหรับเขียนคำตอบเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มทุกกลุ่ม ปากกาสำหรับเขียนคำตอบ

การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ช่วง คือช่วงเช้า เป็นการมีส่วนร่วมออกแบบของกลุ่มประชากรเฉพาะ 4 กลุ่ม ช่วงบ่าย เป็นกลุ่มประชากรผสม 4 กลุ่ม ทั้ง 2 ช่วงแม้กลุ่มประชากรจะแตกต่างกันแต่ก็ใช้ประเด็นหรือหัวข้อที่จะให้ออกแบบเดียวกัน การดำเนินการทั้ง 2 ช่วงเวลาดังกล่าวจะมีการเลือกประธานกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่นำเสนอคำตอบของกลุ่มตนต่อที่ประชุม โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดประเด็นที่เป็นหัวข้อสำหรับให้กลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ร่วมออกแบบตามหัวข้อที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 ให้แต่ละกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในชุดแรก แยกกันดำเนินการร่วมออกแบบด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายร่วมกัน พร้อมหาข้อยุติของคำตอบของกลุ่มในแต่ละ

ประเด็นที่กำหนดไว้ โดยมีผู้วิจัยอยู่ประจำแต่ละกลุ่ม ที่น่าจะอำนวยความสะดวกในการจด
 เนื้อหาที่ได้จากการออกแบบของแต่ละกลุ่ม เป็นคำตอบจากการตกลงร่วมกันภายในกลุ่มนั้นๆ

ขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มประชากรเฉพาะ นำเสนอรูปแบบที่จัดทำขึ้นมาแล้วต่อ
 ที่ประชุมเพื่อรับฟังและรับรู้รูปแบบของกลุ่มคน

การดำเนินการขั้นตอนที่ 1 - 3 จะใช้เวลาในการดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งโดย
 ปกติจะเป็นช่วงเวลาเช้า

ขั้นตอนที่ 4 จัดกลุ่มประชากรใหม่อีกครั้งเป็นกลุ่มประชากรผสมที่มาจากตัวแทนของ
 ประชากรกลุ่มเฉพาะมารวมเป็นกลุ่มใหม่ ได้ 4 กลุ่ม และดำเนินการเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1 - 3
 ขั้นตอนนี้จะใช้เวลาเท่ากับขั้นตอนที่ 1 - 3 คือประมาณ 2 ชั่วโมง ดังนั้น การดำเนินการจึงเป็นช่วง
 บ่ายในวันเดียวกันเพื่อจะได้ความต่อเนื่องของความคิด เมื่อได้คำตอบของรูปแบบมาแล้วผู้แทนกลุ่ม
 จะนำเสนอแบบที่ร่วมกันจัดทำโดยเสนอต่อที่ประชุมเช่นเดียวกับการดำเนินการในช่วงเช้า โดย
 คำตอบที่ได้จากกลุ่มประชากรชุดที่ 1 และชุดที่ 2 นี้ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบในรูปแบบ
 ของตารางเปรียบเทียบ และวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบที่จะเป็นการยืนยันสาระสำคัญของกฎหมาย
 ดั้งเดิมว่าด้วยพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่าต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้ นั้นเป็นการนำข้อมูลการ
 ทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 เกี่ยวกับแนวคิด หลักการในการที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งพื้นที่กันชน
 เพื่อหา การได้มาซึ่งที่ดินเพื่อทำการจัดตั้งพื้นที่กันชน องค์กรที่มีหน้าที่ดูแลจัดการพื้นที่กันชนและ
 ดูแลรักษาพื้นที่กันชน กระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการ มาตรการส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วม
 เฉพาะที่มีความเชื่อมโยงสอดคล้องตามประเด็นปัญหาที่ได้กำหนดไว้แล้ว และมีการพิจารณา
 เปรียบเทียบว่าแต่ละหัวข้อได้ทำการศึกษา นั้น มีองค์ประกอบที่จะมากำหนดการได้มาซึ่งที่ดินเพื่อ
 ทำการจัดตั้งพื้นที่กันชน องค์กรที่มีหน้าที่ดูแลจัดการพื้นที่กันชนและดูแลรักษาพื้นที่กันชน
 กระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการ มาตรการส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วม ประกอบการ
 สัมภาษณ์เชิงลึก และการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ ทั้งหมดจะนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา
 (Descriptive Analysis) ร่วมกันเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการ
 จัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า ต่อไป

5. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิจัยจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์และได้จัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า แล้วเพื่อเป็นการยืนยันความครบถ้วนเหมาะสมของกฎหมายต้นแบบดังกล่าว ผู้วิจัยจะได้นำคำตอบที่ได้จากการศึกษาและวิจัยไปนำเสนอในที่ประชุมสัมมนา เพื่อรับฟังความคิดเห็นด้วยการวิพากษ์และแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายต้นแบบ (Model Law) ดังกล่าว โดยมีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน จำนวน 30 คน ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่

- 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
- 2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน
- 3) กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย
- 4) กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน

ในการนี้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจะได้วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะทำให้ผู้วิจัยสามารถนำเอาข้อคิดเห็นที่ได้ไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. การจัดทำกฎหมายต้นแบบ

วิจัยฉบับนี้มี แนวคิดกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาที่สำคัญ 3 ด้าน การได้มาของพื้นที่กันชน องค์กรควบคุมดูแล และวิธีดำเนินการในการพื้นที่กันชน จึงนำไปสู่การวิเคราะห์หลักการ ทฤษฎีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า รวมถึงการวิจัยเพื่อการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อหาคำตอบในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยจัดทำเป็นร่าง Model กฎหมายการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า ซึ่งมี โครงสร้างกฎหมายประกอบด้วย การได้มาของพื้นที่กันชน วิธีดำเนินการบริหารจัดการพื้นที่กันชน รูปแบบองค์กรดูแลจัดการพื้นที่กันชน และมาตรการที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่กันชน จากสาระสำคัญของโครงร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า นี้ ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลจากเอกสารที่ทบทวนและวิเคราะห์ รวมทั้งการเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อให้สามารถจัดทำเป็นร่างกฎหมาย เพื่อนำไปสู่การจัดทำเป็นประเด็นสำหรับการมีส่วนร่วมออกแบบ- ร่วมออกแบบ (Co-Design) ของกลุ่มประชากรที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 3

และภายหลังเมื่อได้จัดทำ Co-Design แล้ว จึงนำเอาข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายอีกครั้ง
หนึ่ง จนกระทั่งได้เป็นร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า